

Школска 2025/2026.
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
IV разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
	<p>Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–12. Реченице су ради лакшег сналажења нумерисане.</p> <p>(1) Написао сам свега две песме у животу, и обе су ми толико шкодиле да сам морао прибећи мерама које би ме окрепили. (2) Моја прва песма била је увреда једне жене, а моја последња песма била је увреда једног краља, а кад се узме у обзир да су краљеви и жене најосетљивија и најосветљивија створења, онда већ можете мислити како сам прошао.</p>	
	Скраћенице: КР – комуникативна реченица; ПР – предикатска реченица.	
1.	Синтагма <i>Моја прва песма</i> (из 2. КР) има функцију: _____.	
2.	Везник <i>да</i> из 1. КР стоји на почетку следеће врсте зависне реченице: _____.	
3.	Шира синтаксичка јединица којој припада односна реченица <i>које би ме окрепили</i> (из 1. КР) јесте: а) независна ПР; б) зависна ПР; в) синтагма. Заокружи слово испред тачног одговора.	
4.	Реч <i>мерама</i> из 1. КР има следећу синтаксичку функцију (наведи прецизан назив): _____.	
5.	У 1. КР употребљена је заменица <i>који</i> . Заокружи слово испред тачне тврдње о њој: а) Конгруира с именицом <i>мера</i> у роду, броју и падежу. б) Има синтаксичку функцију унутар односне реченице. в) То је проклитика.	
6.	Синтагме <i>увреда једне жене</i> и <i>увреда једног краља</i> (из 2. КР) имају следећу синтаксичку функцију: _____.	
7.	Синтагме <i>једне жене</i> и <i>једног краља</i> стоје у једној врсти генитива који је подврста присвојног генитива и назива се _____.	
8.	Зависна ПР <i>да су краљеви и жене најосетљивија и најосветљивија створења</i> припада предикатској реченици чији је предикат глагол који у инфинитиву гласи: _____.	
9.	Реч <i>последња</i> (из 2. КР) припада следећој врсти речи: _____.	

Бр.	Питања	Поени
10.	Напиши коју синтаксичку функцију има реч <i>мислити</i> из 2. КР: _____.	
11.	Речи <i>најосетљивија</i> и <i>најосветљивија</i> из 2. КР веома слично звуче, али им се значење разликује. Такве речи називају се _____.	
12.	Глагол <i>проћи</i> из 2. КР употребљен је: а) метонимијски; б) метафорички; в) у свом основном значењу. Заокружи слово испред тачног одговора.	
13.	Допуни следећу реченицу одговарајућим обликом синтагме <i>те две песме</i> : Захваљујући _____ постао сам познат.	
14.	Препиши реченицу <i>Да се ниси сетила, подсетила бих те</i> чинећи такве измене да условна реченица означава реални будући услов: _____	
15.	Упиши запете тамо где је то неопходно: Дијамант је најцењенији и најтврђи међу свим кристалима који су познати човеку. Од овог минерала који је по саставу угљеник прави се накит а користи се и у индустрији.	
16.	Словенским језицима су најсличнији ови језици: а) италски; б) келтски; в) германски; г) балтички. Заокружи слово испред тачног одговора.	
17.	Подвучене облике аориста замени облицима презента: Убрзо облаци <u>заклонише</u> сасвим сунце и <u>прође</u> јак и хладан талас ветра. Један по један <u>почеше</u> бегови да се дижу и <u>разиђоше</u> се кућама. заклонише → _____, прође → _____ почеше → _____, разиђоше → _____.	
18.	Подвучи интерпункцијске знаке који могу означавати крај комуникативне реченице: три тачке, две тачке, тачка са запетом, упитник, узвичник.	
19.	Аутор научног чланка или књиге на крају наводи списак радова које је користио пишући свој рад. Тај списак назива се _____.	
20.	Да би изразили строгу заповест или забрану, презент и перфекат морају бити употребљени са заповедном речцом: а) ли б) хајде в) не г) да Заокружи слово испред тачног одговора.	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____